

עמ"ת 49418-09-24 - פלוני נ' מדינת ישראל

בית המשפט העליון

עמ"ת 49418-09-24

לפני: כבוד השופטת דפנה ברק-ארז

העורר: פלוני
נגד

המשיבה: מדינת ישראל
ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-
לוד מיום 12.9.2024 במ"ת 32352-03-24
שניתנה על-ידי כבוד השופטת א' אורן
כ' באלול התשפ"ד (23 ספטמבר 2024)
תאריך הישיבה: עו"ד עדי שגב
בשם העורר:
בשם המשיבה:

החלטה

1. זהו ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 12.9.2024 שהורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו (מ"ת 32352-03-24, השופטת א' אורן).

2. ביום 14.3.2024 הוגש נגד העורר כתב אישום המייחס לו שתי עבירות שעל-פי הנטען בוצעו ביום 7.3.2024 - מעשה מגונה בקטינה מתחת לגיל 16 ותקיפה של קטין אחר. לעורר, שהיה נתון להשפעת אלכוהול באותה עת, לא הייתה כל היכרות מוקדמת עם הקטינים.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה גם בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. בבקשה נטען כי יש בידי המדינה ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום. עוד נטען כי קמה בעניינו עילת מסוכנות לפי סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 נוכח הנסיבות שבהן בוצעו העבירות ועברו הפלילי הכולל, בין השאר, עבירות אלימות וסמים.

4. מבלי לפרט יצוין כי ביום 9.4.2024 התקיים דיון בפני בית המשפט המחוזי במסגרתו הסכים בא-כוחו של העורר לקיומן של ראיות לכאורה. בתום הדיון הורה בית המשפט המחוזי על הגשת תסקיר מעצר בעניינו של העורר (השופט ע' מיכלס). ביום 5.6.2024 הוגש תסקיר כאמור ממנו עולה כי העורר נולד בשנת 1988 באתיופיה ועלה לישראל בגיל 8, וכי הוא סובל מהתמכרות לסמים ואלכוהול מגיל צעיר. עוד הודגש כי לעורר נזקקות טיפולית וכי הוא אף ביקש משירות המבחן להשתלב בקהילה טיפולית סגורה לצורך גמילה מאלכוהול. עוד צוין בתסקיר כי בעבר העורר היה נתון לפיקוח בצו מבחן, וכי "גורמי הטיפול התרשמו כי עבר תהליך משמעותי אשר עזר לו להבין את הנסיבות בגינן השתמש בסמים". לצד זאת, צוין כי נוכח דפוסיו האלימים של העורר, עברו הפלילי, והיותו נעדר כוחות פנימיים להצבת גבולות, כמו גם נוכח דפוסיו ההתמכרות שלו, לא בשלה העת לשילובו בקהילה סגורה לטיפול בבעיית ההתמכרות שלו.

5. עוד יצוין כי במסגרת התיק העיקרי (תפ"ע 32315-03-24) ביום 30.6.2024 הוגשה חוות דעת פסיכיאטרית בעניינו שהמליצה על הפנייתו של העורר להסתכלות פסיכיאטרית מעמיקה בתנאי אשפוז. בחוות דעת פסיכיאטרית נוספת מיום 16.7.2024 העורר נמצא כשיר לעמוד לדין מבחינה מהותית ודיונית. כמו כן, חוות הדעת התייחסה לכך שהעורר זקוק להמשך מעקב ולמסגרת גמילה. אף צוין בה כי קיימת אפשרות שהעורר היה במצב פסיכוטי בתקופה שלפני המעשים שעליהם נסב כתב האישום, על רקע שימוש בסמים ואלכוהול. עם זאת הובהר בחוות הדעת כי העורר היה מודע להשלכות האפשריות של החומרים בהם השתמש, וידע להבחין בין מותר לאסור ביחס למעשיו. להשלמת התמונה אוסיף כי לבא-כוחו של העורר טענות בנוגע להשלכות של האמור בחוות הדעת הפסיכיאטריות על ההליך הפלילי, ואינני נוקטת בעניין זה כל עמדה.

6. ביום 4.8.2024 התקיים עוד דיון בבית המשפט המחוזי בעניינו של העורר. במהלך הדיון, בא-כוחו של העורר טען כי יש להעבירו לחלופת מעצר בפיקוח הדוק במסגרת טיפולית מתאימה. בהקשר האחרון הוא העלה את האפשרות של השמת העורר במסגרת "ביתא אינגדה", שהיא מסגרת טיפולית לא מדינתית המתמקדת באוכלוסייה של בני העדה האתיופית. כמו כן, בא-כוחו של העורר ציין כי האחרון ביקש להשתלב באישפוזית של כפר "מלכישוע" עובר למעצרו, אך הדבר לא הסתייע בעקבות המעצר. מנגד, בא-כוח המדינה הדגיש את המסוכנות הנשקפת מן העורר, כפי שזו עולה מן התסקיר. בסופו של הדיון הורה בית המשפט המחוזי כי יוגש תסקיר משלים שיבחן את אפשרות שילובו של העורר במסגרת טיפולית שאינה ייעודית לעברייני מין (השופטת מ' גרינברג). זאת, בהתחשב בכך שעבירות המין המיוחסות לעורר אינן ברף הגבוה, ובחוות דעת פסיכיאטרית שהתייחסה לאפשרות שהמעשים המיוחסים לעורר בוצעו על רקע השפעה של אלכוהול וסמים ולא על רקע סטייה מינית. עוד הוסיף בית המשפט המחוזי כי בשלב זה הוא אינו נכון לבחון שחרור ל"חלופה טיפולית פרטית שאינה מפוקחת על-ידי שירות המבחן".

7. ביום 9.9.2024 הוגש התסקיר המשלים, ובו צוין, בין השאר, כי העורר הביע "עמדות אמביוולנטיות" באשר לקושי הכרוך בהימצאות במסגרת טיפולית סגורה, ואף שירות המבחן העריך כי "טרם בשלה העת לבחון שילובו" במסגרת זו.

8. ביום 12.9.2024 בית המשפט המחוזי דן פעם נוספת בבקשה. באת-כוח המדינה חזרה על טענתה לפיה מסוכנותו של העורר מחייבת להורות על מעצרו. מנגד, בא-כוחו של העורר הציע פעם נוספת כי העורר ישהה במסגרת הפרטית "ביתא אינגדה" המספקת, לשיטתו, מסגרת טיפולית מתאימה. יצוין כי מנהל המקום התייצב לדיון והציג מידע בכל הנוגע למאפייני המסגרת ולאפשרויות הטיפוליות שניתן להעניק לעורר.

8. בסופו של הדיון, לאחר ששקל את טענות הצדדים, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. זאת, בהדגישו שלמרות ש"ביתא אינגדה" הוא מקום אשר "מוכר בפסיקה כמקום שעשוי לשמש חלופה ראויה", הוא לא התרשם שיש במסגרת זו כדי לתת מענה למסוכנותו של העורר ולצורך הטיפולי שלו. כל זאת, בשים לב לאמור בתסקירי שירות המבחן בדבר הצורך במסגרת טיפולית אינטנסיבית לאיון מסוכנותו של העורר, מאפייני אישיותו של העורר, ומורכבות מצבו הפסיכיאטרי.

9. הערר שבפני מכוון כנגד החלטתו של בית המשפט המחוזי, ובו נטען כי יש מקום להורות על שחרורו של העורר למעצר בית מלא ב"ביתא אינגדה" ולחלופין על מעצרו בפיקוח אלקטרוני במקום. בערר נטען, בעיקרו של דבר, כי שגה בית המשפט המחוזי בקובעו שמסגרת זו לא תתן מענה מספק למסוכנותו של העורר או לנזקקות הטיפולית שלו.

10. הדיון בערר התקיים בפני ביום 23.9.2024. בא-כוחו של העורר הטעים כי לעורר יש מוטיבציה לטיפול וכי ניתן ללמוד על כך מפנייתו להשתלב ב"אשפוזית" במסגרת של "מלכישוע", מרכז לטיפול בהתמכרויות עוד לפני שנעצר בהליך הנוכחי. בא-כוח העורר אף הדגיש שהוא התקבל למסגרת זו וכניסתו למקום לא התאפשרה אך מאחר שממש באותו זמן, וללא קשר, נעצר בשל העבירות המיוחסות לו. עוד הטעים בא-כוחו של העורר את התאמתה המיוחדת של המסגרת המוצעת ב"ביתא אינגדה" בשל התמחותה בטיפול ביוצאי אתיפיה, וכן הוסיף כי המסגרת מוכנה כבר לקבלו באופן מיידי מבלי שיעבור ראיון נוסף. עוד הוסיף בא-כוחו של העורר כי ניתן לשהות במסגרת זו גם בפיקוח אלקטרוני, ואף קיימים במקום מספר מטופלים המוחזקים בו במעצר במתכונת זו. מנגד, באת-כוח המדינה טענה כי דין הערר להידחות, תוך התייחסות לכך שמדובר במסגרת שהתמחותה בתחום הטיפול בהתמכרויות אינה מספקת, בשים לב למסוכנותו של העורר העולה מעברו הפלילי ומתסקירי שירות המבחן. כן הודגש בעמדת המדינה היעדרו של פיקוח מטעם שירות המבחן במקום מאחר שאין מדובר במסגרת מדינתית.

11. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, הגעתי למסקנה כי במקרה מיוחד זה דין הערר להתקבל. אינני מתעלמת ממסוכנותו של העורר ומחומרת העבירות המיוחסות לו. אולם, מנגד, עולה הזדקקותו הטיפולית המובהקת, כפי שהתרשמו אף כלל הגורמים הטיפוליים שפגש, וכן עולה המחויבות שלו לטיפול, על רקע בקשתו להשתלב בגמילה עוד לפני שנעצר. בהקשר זה יש לציין כי הגם שהצדדים לא טענו בפני ביחס להתאמת עניינו של העורר להלכת סויסה (בש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סויסה, פ"ד סד(3) 101 (2011)) - אני מייחסת משקל לכך שפנייתו של העורר לצורך השתלבות בגמילה עובר למעצרו מסייעת לראות את עניינו של העורר בגדר החריגים שנקבעו להלכה זו.

12. בנסיבות העניין, אני מייחסת משקל גם להתאמה המיוחדת של המסגרת המוצעת לצרכיו של העורר - הן בהתחשב בהתמחותה בקשיים הייחודיים שעמם מתמודדים בני הקהילה האתיופית, והן בשל היכולת לשלב בה בין מעצר בפיקוח אלקטרוני לבין טיפול. בנסיבות אלה, ומבלי להקל ראש בקשיים שעליהם הצביע בית המשפט המחוזי, הגעתי לכלל מסקנה כי יש לאפשר לעורר להשתלב במסגרת הטיפולית שתוארה, לצד מעצר בפיקוח אלקטרוני במידת הצורך, בתנאים שיקבע בית המשפט המחוזי.

13. סוף דבר: הערר מתקבל במובן זה שהתיק יוחזר לבית המשפט המחוזי, על מנת שייקבע את התנאים שבהם ישהה העורר במסגרת "ביתא אינגדה", לרבות האפשרות להעברתו לשם בתנאים של מעצר בפיקוח אלקטרוני.

ניתנה היום, י"ב תשרי תשפ"ה (14 אוקטובר 2024).

דפנה ברק-ארז
שופטת